

AAB-001-001671

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April – 2016

Indian Culture : Paper - XIX

(ગુજરાતની લોક સંસ્કૃતિનો અભ્યાસ)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001671

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) વિભાગ-I MCQનો છે. MCQ 20 ગુણનો છે.
 (2) વિભાગ-IIના દરેક પ્રશ્નની સામે ગુણ દર્શાવેલ છે.

વિભાગ - I

M.C.Q. :

20

- (1) સંગીતશાસ્ત્રના પ્રાચીન ગ્રંથોમાં વાદ્યોના કેટલા પ્રકાર દર્શાવ્યા છે ?
 (A) એક (B) પાંચ
 (C) છ (D) ચાર
- (2) સોમનાથમાં સામગાન કોના સમય સુધી ગવાતું હતું ?
 (A) મીનજદેવી (B) રઝિયા સુલતાના
 (C) અહલ્યાબાઈ (D) ઉદયમતિ
- (3) યદુ કુળ ભાણ શ્રીકૃષ્ણે કયો રાગ આપ્યો છે ?
 (A) કેદાર (B) સારંગરાગ
 (C) માલકોષ (D) આશાવરી
- (4) લોક સાહિત્યનું સમૃદ્ધ પાસું શું છે ?
 (A) લોકગીતો (B) લોકકલા
 (C) લોક મનોરંજન (D) લોક સંગીત

- (5) સૌરાષ્ટ્રમાં સૌથી વધુ અને મહત્વનું નૃત્ય કયું ગણાય છે ?
- (A) રાસ (B) રાસડા
- (C) ગરબો (D) ગરબી
- (6) પ્રજાને પોતાનું કહી શકાય એવું શું વારસામાં મળેલ છે ?
- (A) ધન સંપત્તિ (B) વ્યવસાય
- (C) સાહિત્ય (D) આચાર-વિચાર
- (7) સૌરાષ્ટ્રમાં કઈ કોમ મંજીરાવાદન માટે સુવિખ્યાત છે ?
- (A) રામાનંદી સાધુ (B) કામળિયા સાધુ
- (C) અતીત બાવાજી (D) માર્ગસાધુ
- (8) અસાઈત અને આશારામ ઠાકરે ભવાઈના કેટલા વેશો તૈયાર કર્યા હતા ?
- (A) 350 (B) 250
- (C) 450 (D) 150
- (9) ભવાઈ ગીતોનું પ્રાકટ્ય કઈ સદીમાં થયેલું છે ?
- (A) 20મી સદી (B) 21મી સદી
- (C) 16મી સદી (D) 13મી સદી
- (10) ગુજરાતના કલાજીવનમાં કોની અસરો વધારે રહેલી છે ?
- (A) શહેરી (B) ગ્રામીણ
- (C) વેપારી (D) એક પણ નહીં
- (11) સૌરાષ્ટ્રમાં ચારણો જંતરને શેનું સ્વરૂપ માને છે ?
- (A) ભગવાન રુદ્ર (B) ભગવાન વિષ્ણુ
- (C) ભગવાન ઈન્દ્ર (D) ભગવાન બુદ્ધ
- (12) રાવણાવનમાં સીતાનું હરણ કરવા ગયો ત્યારે તેના હાથમાં કયું વાજિંત્ર હતું ?
- (A) રાવણ હસ્ત વીણા (B) તંબુરો
- (C) જંતર (D) સુરંદો

- (13) લોકગીતોની રચના મોટે ભાગે કેટલા સ્વરોની હોય છે ?
- (A) ચાર (B) પાંચ
(C) સાત (D) ત્રણ
- (14) સંગીતશાસ્ત્રની પ્રમાણિત સામગ્રી આપનાર કયો ગ્રંથ છે ?
- (A) ભરત નાટ્યશાસ્ત્ર (B) રામાયણ
(C) વિષ્ણુધર્મોત્તર પુરાણ (D) મહાભારત
- (15) પ્રાચીનકાળમાં ધર્મ અને મંદિરએ આપણી મોટાભાગની કઈ કલાઓનું ઉદ્ભવસ્થાન મનાય છે ?
- (A) ઉપયોગી કલા (B) લલિતકલા
(C) રૂપપ્રદ કલા (D) એક પણ નહીં
- (16) વૈષ્ણવ સંપ્રદાયમાં મહાપ્રભુજીની બેઠક પાછળ શું ટીંગાડવામાં આવે છે ?
- (A) પડદો (B) તોરણ
(C) ચાકળા (D) પિચ્છવાઈ
- (17) શંખએ ભારતનું અતિ પ્રાચીન ગણાતું કયું વાદ્ય છે ?
- (A) સુષિર (B) અવનદ્ય
(C) તંતુ (D) ઘન
- (18) વ્રજભાષાના જાણીતાગ્રંથ ‘પ્રવીણ સાગર’માં કેટલા પ્રકારના વાજિંત્રોની યાદી આપી છે ?
- (A) 35 (B) 36
(C) 32 (D) 34
- (19) પાટણનું શું વખણાય છે ?
- (A) સાડી (B) સેલા
(C) પટોળા (D) રેસ
- (20) અર્વાચીન યુગમાં કઈ કલાનો વિકાસ થયો હતો ?
- (A) મુદ્રણકલા (B) શિલ્પકલા
(C) ધાતુકલા (D) કાષ્ઠકલા

વિભાગ - II

1 ગુજરાતના પાળિયાઓ વિશે નોંધ લખો. 10

અથવા

1 ગુજરાતના લોકગીતોનું રસદર્શન કરાવો. 10

2 ગુજરાતનું લોકનાટ્ય 'ભવાઈ' વિશે વિગતે નોંધ લખો. 10

અથવા

2 ગુજરાતની લોકકથાઓમાં પ્રતિબિંબિત થતી ગુજરાતની સંસ્કૃતિની રૂપરેખા આલેખો. 10

3 (અ) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8

(1) ગુજરાતના લોક વાદ્યો

(2) લોકજાતિના ઘરોની સજાવટ.

(બ) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8

(1) ગુજરાતની લોક શિલ્પકલા

(2) ગુજરાતની હસ્તકલા.

4 ટૂંકા ઉત્તરો લખો : (કોઈ પણ બે) 14

(1) ગુજરાતની લોકજાતિનું મોતીકામ

(2) ગુજરાતની લોક ચિત્રકલા

(3) લોક નૃત્ય

(4) 'ગુજરાતનું લોક સંગીતએ ગુજરાતની લોક સંસ્કૃતિનો પ્રાણ છે.' સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Section I contains MCQ Questions.
- (2) Marks of questions in Section II are indicated against it.

SECTION - I

M.C.Q.

20

- (1) How many types of instruments are described in the ancient treatise of Sangit Shashtra ?
(A) One (B) Five
(C) Six (D) Four
- (2) Till whose time Samgaan was recited in Somnath ?
(A) Minaldevi (B) Razia Sultana
(C) Ahalyabai (D) Udaymati
- (3) Which Raga did Shri Krishna provided ?
(A) Kedar (B) Sarangraga
(C) Malkosh (D) Aashwari
- (4) Which is the brighter side – wealth of Folk literature ?
(A) Folk songs (B) Folk art
(C) Folk entertainment (D) Folk music
- (5) Which is the most important and prominent dance form of Saurashtra ?
(A) Rasa (B) Rasda
(C) Garbo (D) Garbi

- (6) What do the people of the region get in heritage ?
(A) Wealth (B) Profession
(C) Literature (D) Ideology
- (7) Which community of Saurashtra is famous for manzira vadan ?
(A) Ramanandi Sadhu (B) Kamliya Sadhu
(C) Atit Bavaji (D) Margi Sadhu
- (8) How many costumes of Bhawai were prepared by Asaits and Asharam Thakar ?
(A) 350 (B) 250
(C) 450 (D) 150
- (9) In which century did Bhawai song originate ?
(A) 20 (B) 21
(C) 16 (D) 13
- (10) What has influenced the art life of Gujarat most ?
(A) Cities (B) Rural
(C) Traders (D) None of these
- (11) The Charan of Saurashtra believe that Janter is the form of
(A) Bhagvan Rudra (B) Bhagvan Vishnu
(C) Bhagvan Indra (D) Bhagvan Buddha
- (12) Which musical instrument had Ravan at the time of Sita Haran ?
(A) Ravan Hastvina (B) Tamburo
(C) Janter (D) Surando
- (13) The composition of folk song is in how many swaras ?
(A) Four (B) Five
(C) Seven (D) Three

- (14) Which is the authorized treatise for sangeet Shastra ?
- (A) Bharat Natya Shastra
 - (B) The Ramayan
 - (C) Vishnu Dharmottarpuran
 - (D) Mahabharat
- (15) In ancient time Dharma and temple are considered to be the originators of which art ?
- (A) Utility art
 - (B) Fine art
 - (C) Rupprad art
 - (D) None
- (16) What is hanged behind the seat of Mahaprabhuji in Vaishnav Sect ?
- (A) Curtain
 - (B) Toran
 - (C) Chakda
 - (D) Pichchhavai
- (17) Which type of the most ancient instrument of Shankha is considered as
- (A) Sushir
 - (B) Avanadh
 - (C) Tantu
 - (D) Dhana
- (18) How many types of musical instruments are mentioned in 'Pravin Sagar' of Brjbhasa ?
- (A) 35
 - (B) 36
 - (C) 32
 - (D) 34
- (19) What is famous of Patan ?
- (A) Sari
 - (B) Sela
 - (C) Patoda
 - (D) Dress
- (20) Which of the following art was developed in the modern period ?
- (A) Printing
 - (B) Sculpture
 - (C) Metal
 - (D) Wooden

SECTION - II

- 1 Write a note on Paliya of Gujarat. 10
- OR
- 1 Critically appreciate the folk songs of Gujarat. 10
- 2 Give detailed note on 'Bhawai' a form of folk drama. 10
- OR
- 2 Give an outline of culture of Gujarat as reflected in folk stories of Gujarat. 10
- 3 (a) Write short note : (any one) 8
- (1) The folk instruments of Gujarat
- (2) Decoration of houses of folk tribe
- (b) Write short note : (any one) 8
- (1) Folk sculpture of Gujarat
- (2) Handicrafts of Gujarat
- 4 Write short answer : (any two) 14
- (1) Bead work of Folk tribe in Gujarat
- (2) Folk painting of Gujarat
- (3) Folk Dances
- (4) "The Folk music of Gujarat is a soul of folk culture of Gujarat" – Explain.